

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ИНФОРМАЦИЯ

ОТ

НЕНО ДИМОВ - Министър на околната среда и водите

ОТНОСНО: Оперативното управление на водите на национално ниво в Р. България

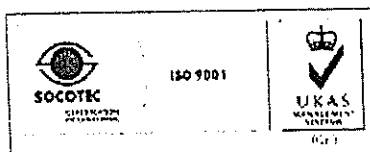
I. СЪСТОЯНИЕ НА ВОДИТЕ В СТРАНАТА ЗА М. МАРТ 2018 Г.

1. ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Общият обем на речния отток в страната за месец март е 6 160 млн. м³. Стойността му е с около 2 пъти по-голяма от стойността за месец февруари и с повече от 2 пъти по-голяма от стойността за месец март 2017 г.

В резултат на валежи и интензивно снеготопене през месец март водните количества на наблюдаваните реки в страната са били около и над праговете за високи води. Средномесечните водни количества за месец март при наблюдаваните пунктове на реките в цялата страна са били над месечните норми за март, само средномесечните водни количества на р. Черни Вит при с. Черни Вит, р. Ропотамо при с. Веселие и р. Пиринска Бистрица при с. Горно Спанчево са били под месечните норми за март. През целия месец март в резултат на валежи и интензивно снеготопене са регистрирани значителни повишения на речните нива в цялата страна – в Дунавски басейн с до +315 см в периода 3-5 март, в Черноморски басейн с до +333 см в периода 2-4 март, в Източнорубеломорски басейн с до +269 см в периода 1-3 март и в Западнорубеломорски басейн с до +209 см в периода 2-7 март.

В Дунавския басейн обемът на речния отток за месец март е 2 641 млн. м³, което е с около 2 пъти повече от предходния месец и с около 2 пъти по-голям от обемът на речния отток за същия период миналата година. Вследствие на валежи и интензивно снеготопене в периодите 2-5, 8-9, 12-14, 18-20 и 25-28 март са регистрирани по-значителни повишения на речните нива в целия басейн, като най-значителни са повишенията в периода 2-5 март във водосборите на: р. Нишава с +122 см при гр. Калотина; р. Искър по основната река с +142 см при гр. Нови Искър, с +132 см при с. Ребърково, с +174 см при гр. Роман, с +207 см при с. Ореховица и в притоците ѝ р. Лесновска при с. Долни Богров с +131 см в периода 3-5 март, р. Палакария при с. Рельово с +220 см в периода 25-26 март, р. Малък Искър при с.

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 985 25 33

Своде в периода 5-6 март; р. Вит при с. Биволаре с +157 см в периода 3-5 март; р. Осъм при с. Изгрев с +315 см в периода 3-5 март; р. Янтра по основната река при гр. Велико Търново с +112 см в периода 3-4 март при с. Каранци +229 см в периода 3-4 март и по притоците ѝ р. Голяма река при гр. Стражица с +267 см в периода 8-9 март и р. Джулюница при с. Джулюница с +163 см в периода 3-4 март; р. Русенски Лом по основната река при с. Божичен с +130 см в периода 5-9 март и в притока ѝ р. Черни Лом при с. Кардам с +185 см в периода 4-7 март и с +121 см в периода 26-27 март. Водните количества в басейна през целия месец март са били около и над праговете за високи води.

В Черноморския басейн обемът на речния отток за месец март е 861 млн. м³. Стойността му е по-голяма с над 2 пъти от стойността за месец февруари и с около 1 път над стойността за месец март 2017 г. В резултат на валежи и интензивно снеготопене в периодите 2-4 и 6-8 март са регистрирани по-значителни повишения на водните нивата във водосборите на р. Камчия и реките разположени северно от нея (р. Врана при с. Надарево с до +104 см, р. Луда Камчия при с. Берово с до +104 см, р. Камчия при с. Гроздьово с до +333 см). В периодите 5-6 и 9-10 март в резултат на валежи и интензивно снеготопене по-значителни повишения са регистрирани във водосборите на южночерноморските реки (р. Факийска река при с. Зидарово с +154 см и р. Ропотамо при с. Веселие с +140 см). Водните количества в басейна през целия месец март са били около и над праговете за високи води.

Обемът на оттока на **Източнобеломорския басейн** за месец март е 1 830 млн. м³. Стойността му е по-голяма с над 3 пъти от стойността за месец февруари и с около 1 път над стойността за месец март 2017 г. Вследствие на валежи и интензивно снеготопене в периодите 2-7 и 18-27 март са регистрирани по-значителни повишения на водните нива в басейна. Във водосбора на р. Тунджа - по основната река (при гр. Ямбол в периода 1-2 март с +173 см, 19-20 март, с +145 см и при гр. Елхово в периода 4-5 март с +107 см, 20-21 март с +115 см) и в притока ѝ р. Мочурица при с. Чарда (в периода 3-4 март с +208 см, 19-20 март с +247 см). Във водосбора на р. Марица - по основната река (при гр. Пазарджик в периода 4-6 март с +83 см, при гр. Пловдив в периода 4-5 март с +43 см, при гр. Първомай в периода 4-5 март с +69 см, при гр. Харманли в периода 1-3 март с +107 см и 3-6 март с +130 см) и в притоците ѝ р. Сазлийка при гр. Гълъбово (в периода 1-3 март с +269 см) и р. Харманлийска река при гр. Харманли (в периода 3-4 март с +192 см и 26-27 март с +190 см). Във водосбора на р. Арда - по основната река (при гр. Вехтино в периода 1-3 март с +195 см и 17-18 март с +107 см) и в притоците ѝ р. Елховска (при гр. Рудозем в периода 3-7 март с +82 см и 26-27 март с +62 см), р. Върбица (при сп. Джебел в периода 2-3 март с +183 см и 25-26 март с +211 см) и р. Крумовица (при гр. Крумовград в периода 18-20 март с +245 см и 25-26 март с +235 см). Водните количества в басейна през целия месец март са били около и над праговете за високи води.

В Западнобеломорския басейн обемът на речния отток за месец март е 829 млн. м³. Стойността му е по-голяма с 3 пъти от стойността за месец февруари и с 2 пъти от стойността за месец март 2017 г. В резултат на валежи и интензивно снеготопене в периодите 2-7, 12-14, 18-20 и 25-28 март са регистрирани повишения на речните нива в басейна. По-значителни повишения на водните нива на реките са регистрирани в периодите: 2-7 март при наблюдателните пунктове на р. Места при Момина Кула с +209 см и при гр. Хаджидимово с +87 см; 18-19 март на р. Струма при гр. Перник с +118 см. Водните количества в басейна през целия месец март са били около и над праговете за високи води.

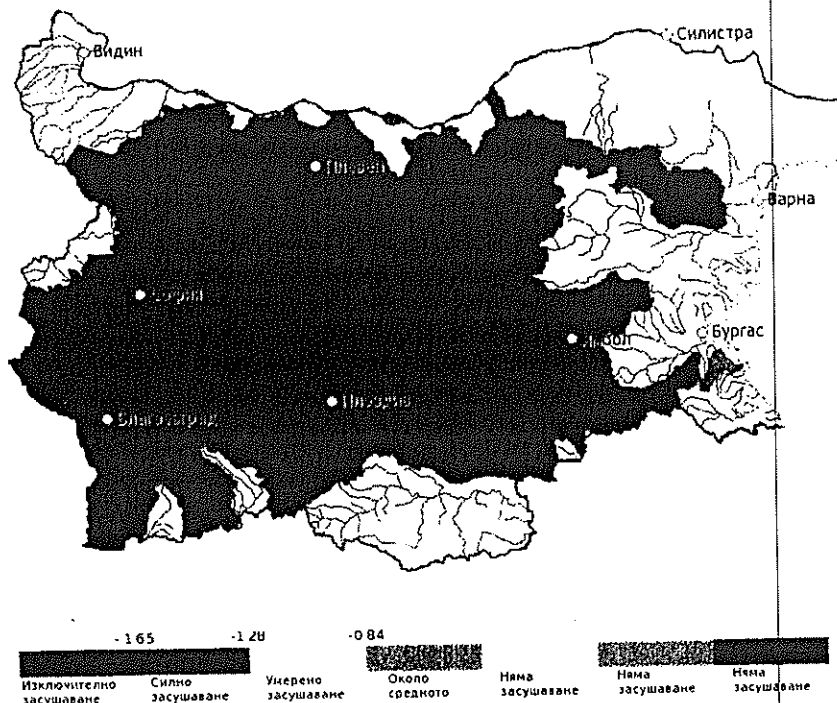
2. РЕКА ДУНАВ

Средномесечните водни стоежи за месец март на р. Дунав при всички измервателни пунктове в българския участък са с 20 - 30% над месечните норми за март и с 132 - 156 см над стойностите за миналия месец.

3. СТОЙНОСТ НА ИНДЕКСА НА ЗАСУШАВАНЕ SRI

НИМХ ежесечно изчислява стойността на индекса на засушаване SRI, на база предварително определени средномесечни водни количества по поречия. За месец март 2018 г. индексите са както следва:

- около средното засушаване – по поречието на река Ропотамо;
- във всички други поречия на страната няма засушаване;

II. СЪСТОЯНИЕ НА ВОДИТЕ ЗАРЕГУЛИРАНИ В КОМПЛЕКСНИТЕ И ЗНАЧИМИ ЯЗОВИРИ ПРЕЗ м. МАРТ 2018 г.

В Министерството на околната среда и водите ежедневно се следи състоянието на водите зарегулирани в комплексните и значими язовири, на базата на ежедневна информация постъпваща от дружествата експлоатиращи язовирните стени и съоръженията към тях. Съгласно приложение №1 към чл.13 ал.1, т.1 от Закона за водите, комплексните и значими язовири са 53 броя:

- Сумата на общите им обеми е 6 692,03 млн. м³, което представлява около 87% от сумата на общите обеми на изградените в страната язовири;

- За 44 броя комплексни и значими язовири с общ обем 6 620,40 млн. м³ се изготвя годишен график за определяне на стратегията при използването на водите им;

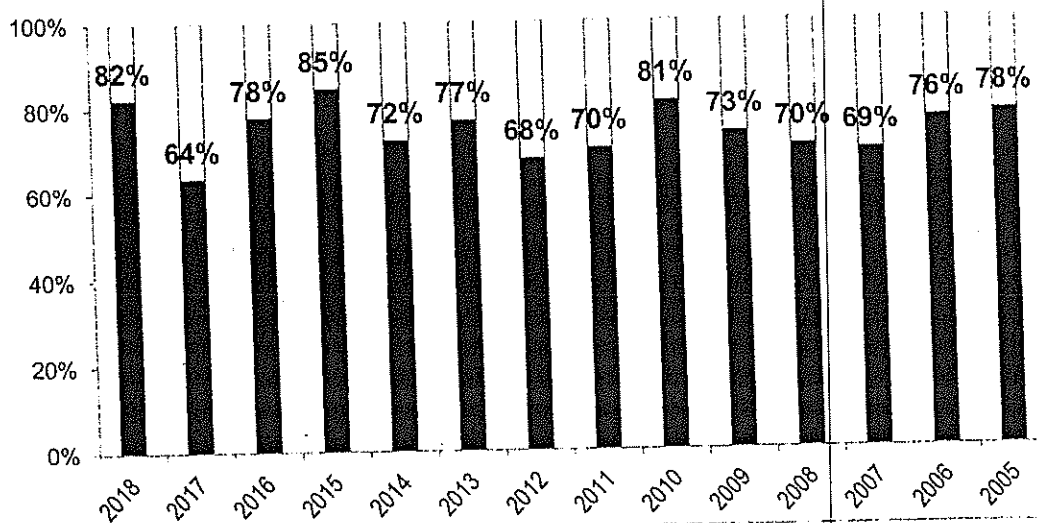
Сумата от наличните в тях завирени обеми към 31 март 2018 г. е 5 445,5 млн. м³ и представлява 82,3% от сумата на общите им обеми. В края на месец март 2017 г. този процент е бил 63,6%. *Сумарният завирен обем към 31 март 2018 г. е с 18,7% по-голям от обема към 31 март 2017 г. и с 12,1% по-голям спрямо обема към 28 февруари 2018 г.*

През месец март интензивното снеготопене предизвикано от повишените температури и валежи от дъжд е причина за големия приток към язовирите, в следствие на което преливат язовирите „Боровица“, „Йовковци“, „Камчия“, „Ясна поляна“, „Ахелой“, „Панчарево“ и „Пчелина“. Осигурена е нормална проводимост на реките след язовирите, няма проблеми и засегнати населени места.

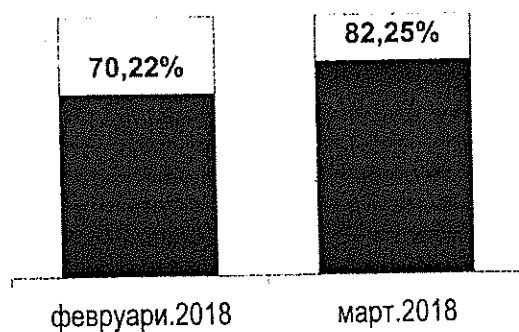
Със запълване над 90% са язовирите: „Среченска бара“, „Георги Трайков“, „Асеновец“, „Доспат“, „Цанков камък“, „Въча“, „Кърджали“, „Студен кладенец“, „Кричим“, „Розов кладенец“, „Пчелина“ и „Мандра“.

Няма данни за засегнати населени места и за възникнали аварийни ситуации по язовирните стени и съоръженията към тях.

Процент на запълване на комплексните и значими язовири за м. март 2018- 2005 г.

За периода 28.02.2018 - 31.03.2018 г.
наличният завирен обем в язовирите се е
увеличил със 796,9 млн.м³.

Наличният завирен обем в язовирите според основното им предназначение е както следва:

- за питейно-битово водоснабдяване – 91,1% от общия им обем. В язовирите с питейно-битово предназначение акумулираните водни обеми са абсолютно достатъчни за осигуряване нуждите на населението.
- за напояване – 69,4% от общия им обем. Язовирите разполагат със свободни обеми за поемане на очаквания приток.
- за енергетика – 89,7% от общия им обем. Язовирите разполагат с ретензионни обеми.

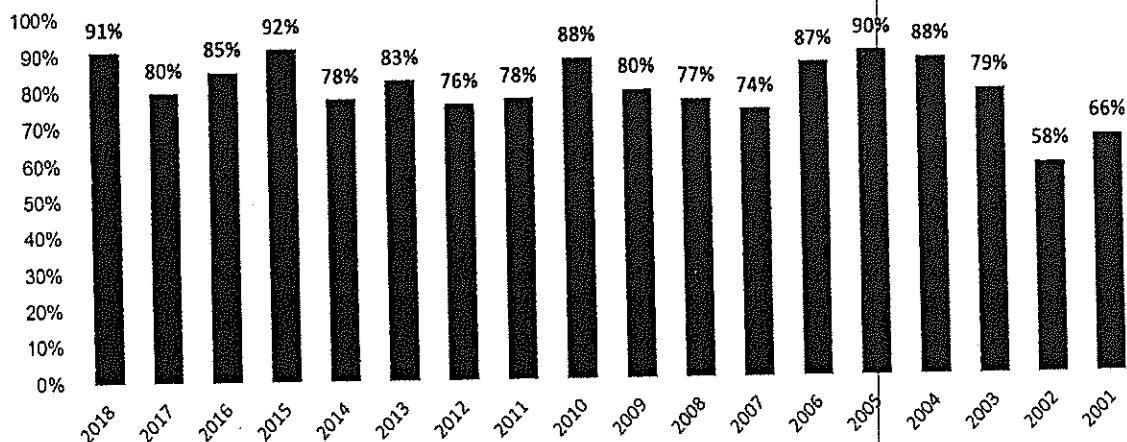
III. КОМПЛЕКСНИ И ЗНАЧИМИ ЯЗОВИРИ С ОСНОВНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ

Сумарният завирен обем на язовирите с питейно-битово предназначение към 31 март 2018 г. е 1 365,050 млн. м³, което е 91,0% от общия им обем и е с 5,5% по-голям спрямо обема им в края на месец февруари 2018 г. и с 17,9% по-голям от обема им в края на м. март 2017 г.

Степента им на напълване е както следва: яз. „Искър” – 84,2%, яз. „Бели Искър” – 23,5%, яз. „Среченска бара” – 97,2%, яз. „Христо Смирненски” – 75,4%, яз. „Йовковци” – 100%, яз. „Тича” – 100%, яз. „Камчия” – 100%, яз. „Ясна поляна” – 100%, яз. „Асеновец” – 96,6%, яз. „Боровица” – 100%, яз. „Студена” – 82,9% и яз. „Дяково” – 55,0%.

Всички язовири за питейно-битово водоснабдяване в края на месец март са с обеми, достатъчни да обезпечат нуждите на водоползвателите.

Процент на запълване на комплексните и значими язовири за питейно-битово водоснабдяване за м. март 2018-2001 г.

IV. ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ НА ОПЕРАТИВНО ЗВЕНО КЪМ МОСВ

Динамичната хидрометеорологична обстановка в страната през месец март характеризираща се с високи притоци към водосборите на реките и язовирите, дължащи се на снеготопене придружено с високите количества дъжд наложи предприемане на следните действия на оперативното звено към МОСВ:

Изпратено е писмо до „Напоителни системи“ ЕАД и НЕК ЕАД с указания за създаване на организация и предприемане на всички необходими превантивни действия с цел подготовка за предстоящо снеготопене.

Изпратено е писмо до Басейновите дирекции с указание за уведомяване на областните управители за необходимостта от създаване и координация чрез кметовете на съответните общини за предприемане на превантивни мерки за недопускане на потенциален риск от наводнения и осъществяване на контрол съобразно компетенциите по Закона за водите.

Обобщена информация за състоянието на язовирите по Приложение 1 към чл. 13, т.1 от ЗВ и информация за състоянието на водите и водните обекти, предоставена от Басейновите дирекции е изпращана от оперативното звено на МОСВ на всички областни управители, оперативен дежурен в МВР, Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“.

Във връзка покачващото се ниво на река Дунав и прогнозите за достигане и надвишаване на ниво „Внимание“ - 550 сантиметра, е изпратено писмо до областните управители на областите по протежението на реката за създаване на организация и координация за предприемане на спешни превантивни действия с цел недопускане на потенциален риск от наводнения, недопускане на бедствени ситуации и риск за човешкото здраве.

Изпратено е писмо до НЕК ЕАД, ЦДУ ЕАД съдържащо информация от НИМХ-БАН за очакван приток в дните 17-18 март към язовирите от каскада „Арда“, на база

численото моделиране – симулиран приток на основата на прогнозираните валежи от модел ALADIN-BG.

В периода 6-27 март са уведомени компетентните власти на Република Гърция и Република Турция, като са изпратени 6 броя предупреждения с актуална информация и предупреждение за очаквания приток в района на водосборите на реките Арда, Струма, Места, Марица и Тунджа, както следва:

- На 2 и 21 март е предоставена актуална информация за уведомяване на компетентните власти на Р. Гърция за очакван голям приток в района на водосборите на р. Арда, Струма и р. Места, като е посочено изрично, че постъпващия приток се сработва каскадно с цел поемане на увеличения приток, но в условията на динамична хидрометеорологична обстановка е възможно водното количество след язовир „Ивайловград“ да надвиши 300 куб. м/сек.

- На 6 и 21 март 2018 г. е предоставена информация за уведомяване на компетентните власти на Р. Турция, включваща предупреждение за превишаване на протока в района на водосборите на реките Тунджа, Марица и Арда. Предоставена е актуална информация за нивата, водните количества и праговете на предупреждение, като е посочено изрично, че към 21.03.2018 г. сумарните количества протичащи от трите реки са в размер на около 670 м³/сек.

- На 26 и 27 март 2018 г. е предоставена информация за уведомяване на компетентните власти на Р. Гърция и Р. Турция, включваща предупреждение за превишаване на протока в района на водосборите на реките Тунджа, Марица и Арда. Предоставена е прогнозна информация на НИМХ-БАН, съгласно която сумарните водни количества във водосборите на р. Марица, р. Тунджа и р. Арда на 28 и 29.03.2018 г. се очаква да достигнат около 1 300 м³/сек. Посочено е изрично, че независимо от взетите превантивни мерки, свободните обеми в трите язовира от каскада „Арда“ – „Кърджали“, „Студен кладенец“ и „Ивайловград“ не могат да компенсират високата вълна, която се образува в поречието от валежите в комбинация със снеготопене.

V. ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ В МЕСЕЧНИЯ ГРАФИК ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВОДИТЕ ОТ КОМПЛЕКСНИТЕ И ЗНАЧИМИ ЯЗОВИРИ ПРЕЗ МЕСЕЦ МАРТ 2018 г.:

През целия месец март валежите от дъжд и интензивното снеготопене са причина за повишаване на притоците към язовирите в почти цялата страна. Регистрираните притоци довели до запълване на свободните обеми в язовирите са почти два пъти и половина по-големи от прогнозните стойности при средна по влажност година.

Покачващите се обеми на язовирите наложи контролирано изпускане на водни обеми през основен изпускател и увеличаване на лимитите от водни маси отпуснати за производство на електроенергия, с цел осигуряване на свободен обем и превенция от вредното въздействие на водите. Повишението на притока наложи и поставянето на по-високи определени обеми, с цел по-плавно и равномерно изпускане на водни маси в реките след язовирните стени.

Вземайки предвид метеорологичната обстановка и увеличените притоци към язовирите бяха направени изменения на месечния график за месец март, както следва:

- За язовир „Ахелой“ – достигане и ненадвишавани на обем 8,050 млн. м³ като определеният обем се достигне и поддържа чрез контролирано изпускане на водни маси през основен изпускател.

- За язовир „Рабиша“ са отпуснати допълнително 2,008 млн. м³ вода за производство на електроенергия чрез ВЕЦ „Рабиша“, като разрешените обеми за електропроизводство се използват при обем в язовира над 16,000 млн. м³.

- За язовир „Христо Смирненски“ – обемът в язовира да не надвишава 18,650 млн. м³, като определеният обем се поддържа чрез допълнителна работа на ВЕЦ, основен изпускател и/или регулиране на притока чрез включване и изключване на водохващанията на събирателна деривация „Янтра“.

- За язовир „Александър Стамболийски“ са отпуснати допълнително 40,00 млн. м³ вода за производство на електроенергия чрез ВЕЦ „Росица 1“.

- За язовир „Искър“ са отпуснати допълнително 10,00 млн. м³ вода за производство на електроенергия. В следствие е направено второ изменение на месечния график, отчитайки големия приток и тенденцията към увеличаване на обема в язовир Искър и обстоятелството, че във ВЕЦ „Пасарел“ се провежда основен ремонт и рехабилитация. Разпоредено е до края на месец март, с цел освобождаване на ретензионен обем в язовира да се премине на 24 часова работа на ВЕЦ „Пасарел“ и ВЕЦ „Кокаляне“, освобождавайки максимално разрешените водни количества за една хидрогрупа.

- За язовир „Копринка“ отпуснати са допълнително 10,00 млн. м³ вода за производство на електроенергия.

- За язовир „Огоста“ е указано обемът на язовира да не надвишава 330,00 млн. м³. Поддържането на определеният обем да се извършва чрез допълнителна работа на ВЕЦ, а при невъзможност чрез основен изпускател. Изпусканите сумарни количества от язовира да са съобразени с проводимостта на реката след язовирната стена и коригираните участъци в коритото след нея.

- За язовир „Доспат“ – са дадени указания обемът в язовира да не надвишава 440,00 млн. м³. Поддържането на определеният обем да се извършва чрез допълнителна работа на ВЕЦ, като използваните води за електропроизводство от язовира, да се сработват постепенно от долните стъпала на каскадата. Водите от водохващанията на събирателните деривации да се подават към яз. „Доспат“, като в зависимост от изменението на хидрометеороложките условия да се изключват и включват събирателните деривации и/или водохващания от тях, с оглед да се контролира или недопуска преливане на вода през преливниците на язовирните стени.

- За язовир „Жребчево“ са отпуснати допълнително 2,25 млн. м³ вода за производство на електроенергия чрез ВЕЦ „Караново“ и 2,89 млн. м³ вода за производство на електроенергия чрез ВЕЦ „Събрано“.

- За язовир „Кула“ – обемът на язовира да достигне и да не надвишава 12,80 млн. м³, като достигането и поддържането на определеният обем се извършва чрез изпускане на водни маси през основен изпускател.

- За язовир „Белмекен“ са разрешени допълнително 5,00 млн. м³ вода за производство на електроенергия.

• За язовир "Цанков камък" са разрешени допълнително 50,00 млн. м³ вода за производство на електроенергия от ВЕЦ „Цанков камък“.

• За язовир "Въча" са разрешени допълнително 35,00 млн. м³ вода за производство на електроенергия от ВЕЦ „Цанков камък“.

• За язовирите от каскада „Арда“ – яз. „Кърджали“, яз. „Студен кладенец“ и яз. „Ивайловград“ – с цел плавно и равномерно изпускане на водни маси в реките след язовирните стени е разпоредено понижаването на завирените обеми на язовирите да се извършва чрез допълнително производство на електроенергия.

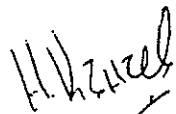
• За язовир „Студена“ – обемът в язовира да не надвишава 21,00 млн. м³. Поддържането на определеният обем да се извършва чрез допълнително производство на електроенергия и/или контролирано освобождаване на водни маси през таблените затвори на преливника.

VI. КОНТРОЛ ПО СПАЗВАНЕ НА МЕСЕЧНИЯ ГРАФИК НА КОМПЛЕКСНИТЕ И ЗНАЧИМИ ЯЗОВИРИ

С цел недопускане на вредно въздействие на водите, на голяма част от язовирите бяха поставени максимални обеми с цел поемане на силно завишените и интензивни притоци към язовирите. Експлоатационните дружества предприеха всички необходими действия и мерки за сработване на притока към язовирите и осигуряване на свободен обем за поемане на висока вълна. Въпреки предприетите превантивни мерки за освобождаване на обем направени от експлоатационните дружества, форсмажорните обстоятелства, дължащи се на метеорологичните условия доведоха до надвишаване на максималните обеми.

НЕНО ДИМОВ

Министър на околната среда и водите

За министър	Николай Кръстев
Заместник министър	
Заповед за заместване	РД-210/19.04.2018.